

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
«ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ»**

ІІП «ФАБ – КОНСАЛТИНГ»

**МАТЕРІАЛИ ІІІ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(У ЗАОЧНІЙ ФОРМІ)**

**«ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ В
АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ»**

Київ–2012

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ

**Національний науковий центр
«Інститут аграрної економіки»**

ІІІ «ФАБ – Консалтинг»

**Матеріали ІІІ науково-практичної конференції
(у заочній формі)**

**«ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ В
АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ»**

Київ - 2012

УДК 631.162

Редакційна колегія: Р.П. Саблук (голова), В.М. Жук, Ю.О. Лупенко, П.Т. Саблук, Скупий В.М., О.В. Коваленко, Сидоренко В.В., Колибиденко В.О.

Рецензенти: О.Є. Гудзь, доктор економічних наук, професор;
П.А. Стецюк, доктор економічних наук, професор.

У матеріалах конференції зроблений науковий аналіз та надані практичні рекомендації щодо проблем фінансів підприємств в аграрному секторі економіки.

Розраховано на фахівців державних, наукових, освітніх, підприємницьких організацій та на широке коло зацікавлених читачів.

Відповідальність за науковий рівень, достовірність результатів, статистичних даних та обґрунтованість висновків несуть автори опублікованих матеріалів.

Тема 1.

Державна фінансова підтримка агропідприємств

УДК 330:322

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ЗАХИСТ ЗЕМЕЛЬНОЇ СКЛАДОВОЇ НАЦІОНАЛЬНОГО БАГАТСТВА

А.П. Адаменко*, аспірант кафедри фінансів Сумського національного аграрного університету

Земля – це національне надбання, що відповідно до Конституції України, перебуває під особливою охороною держави. Вона не створена ні працею, ні капіталом. Вона дарована вище і належить всім, хто проживає на території України. Форми власності на землю – це лише способи її раціонального використання. Після того, як в Україні будуть сформовані доцільні і справедливі земельні відносини, автоматично постає питання розумної організації землекористування. З фінансовими ресурсами, які на ці цілі може виділити держава та дрібні приватні власники, неможливо підтримати раціональне з еколого-економічної точки зору використання сільськогосподарських угідь та сільських територій. Тільки створення ефективної системи інвестиційного забезпечення аграрних виробників дозволить здійснити фінансування проектів по охороні і відновленню родючості ґрунтів, розвитку сільських територій, а також реалізувати комплексні державні програми розвитку аграрної сфери [1].

Аграрний сектор Сумської області має значний потенціал для розвитку та значного залучення інвестиційних ресурсів, обумовлений наявністю достатніх земельних, кваліфікованих трудових ресурсів, сприятливих природно-кліматичних умов. Разом з тим, існує незабезпеченість потреб внутрішнього ринку та стрімко зростаючий попит на продовольство у світі. Ці та інші чинники вимагають активізації їх інвестиційної діяльності.

Розглядаючи інвестиційну складову захисту земельної складової національного багатства, зауважимо, що національне багатство являє собою сукупність матеріальних і духовних благ, створених і нагромаджених суспільством за всю історію його розвитку, а також дарованих природою [2].

* Науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри фінансів Гесенко М.М.

РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОЇ СФЕРИ

А.О. Князевич, кандидат економічних наук, доцент Рівненський державний гуманітарний університет
О.М. Богатирьова, здобувач Національний університет харчових технологій

Інноваційна діяльність підприємств аграрної сфери має свої специфічні особливості, які пов'язані зі спеціальною технікою, технологіями та фахівцями, спроможними координувати інноваційну діяльність спеціалізованих аграрних підприємств.

При формуванні національної інноваційної моделі розвитку, необхідна розробка стратегії переходу країни до інноваційної моделі розвитку, використання методів наукового планування на всіх рівнях управління, підвищення рівня інноваційної та правової культури працівників органів державної влади; вдосконалення нормативно-правової бази регулювання інноваційної діяльності, вдосконалення системи фінансування та стимулювання науково-технічної інноваційної діяльності; підвищення ефективності управління науково-технічною й інноваційною діяльністю та рівня фінансового забезпечення реалізації науково-технічної та інноваційної діяльності; формування в країні сучасного й масштабованого ринку інноваційної продукції, інфраструктури інноваційної діяльності [1].

На макrorівні процес управління розвитком підприємств аграрної сфери визначається впровадженням інноваційної політики держави. Її головною метою є створення інноваційно спрямованих організаційно-правових і соціально-економічних умов для ефективного розвитку АПК, використання його науково-технічного потенціалу, забезпечення впровадження екологічно чистих, безпечних, енерго- та ресурсозберігаючих технологій виробництва й реалізації сільськогосподарської продукції.

Основою інноваційної політики держави стосовно сільськогосподарського виробництва є: визначення і підтримка пріоритетних напрямів інвестиційно-інноваційної діяльності на різних

рівнях управління агропромисловим комплексом; орієнтація на інноваційний шлях розвитку економіки України; створення нормативно-законодавчої бази та економічних механізмів управління для підтримки і стимулювання інноваційної діяльності; формування і реалізація інноваційних програм; створення умов для збереження, розвитку і використання науково-технічного та інноваційного потенціалу; забезпечення взаємодії науки, освіти, виробництва, фінансово-кредитної сфери у розвитку інноваційної діяльності; фінансова підтримка виконання інноваційних проектів за допомогою здійснення сприятливої кредитної, податкової і митної політики у процесі інноваційної діяльності; стимулювання комерційних банків і фінансово-кредитних установ, що кредитують виконання інноваційних проектів; захист прав та інтересів суб'єктів інноваційної діяльності; ефективне використання ринкових механізмів для сприяння інноваційній діяльності, підтримка підприємництва у науково-виробничій сфері; реалізація права на прискорену амортизацію обладнання; створення мережі інноваційних організацій (технополісів, технопарків, інкубаторів і агропарків); сприяння розвитку інноваційної інфраструктури; інформаційне забезпечення суб'єктів інноваційної діяльності; підготовка кадрів у сфері інноваційної діяльності; здійснення заходів на підтримку міжнародної науково-технологічної кооперації, трансферу технологій, захисту вітчизняної продукції на внутрішньому ринку та її просування на зовнішній ринок [2, с. 29].

Державне регулювання інноваційної діяльності засноване на нормативно-законодавчій базі, що встановлює форми стимулювання державою інноваційних процесів і спрямовує на підтримку розвитку економіки інноваційним шляхом. Прийняття в Україні власного законодавства про інноваційну діяльність безпосередньо пов'язане із такими нормативно правовими документами.

Державну підтримку одержують суб'єкти господарювання всіх форм власності, що реалізують інноваційні проекти й отримують статус інноваційних. Прояв дії господарського механізму управління інноваційним розвитком сільськогосподарських підприємств відбувається як на макро-, так і на мікрорівні. Залежно від рівня управління, ієрархія механізму управління зменшується

Тема 1.

Державна фінансова підтримка агропідприємств

ся. Регуляторами ефективності механізму управління є як ринкове, так і державне регулювання, які повинні балансувати між собою відповідно до покладених на них завдань. Головними ознаками господарського механізму є його ієрархічна, тривірнева будова, безперервність розвитку та вдосконалення.

Для національної економіки господарський механізм має велике значення як складна система економічних відносин, сукупність форм і методів управління. Він має бути завжди адекватним рівню розвитку виробничих сил, тобто змінюватися так, щоб його окремі елементи відповідали виробничим силам країни [3, с. 63].

Проблемами інноваційного розвитку підприємств займається ряд спеціалізованих університетів, науково-дослідних і проектних інститутів, які постійно працюють над вдосконаленням техніки, технології, методів проведення визначених робіт, готують фахівців вищої кваліфікації. В наш час накопичений достатньо великий інноваційний потенціал – сукупність ресурсів, освіти, науки та фахівців, необхідних для реалізації програми інноваційного розвитку сільськогосподарських підприємств, також поступово складається інфраструктура майбутніх інноваційних змін, з'являються інформаційно-комунікативні організації, консалтингові, маркетингові, юридичні фірми, які працюють у галузі.

Головною метою інноваційної політики держави щодо сільськогосподарських підприємств, стає створення ефективної нормативно-правової бази та на її основі оновлення господарських механізмів управління їх розвитком; міжнародне співробітництво у галузі; пільгове оподаткування сільськогосподарських підприємств; впровадження екологічно чистих, енергозберігаючих технологій; сприяння розвитку інноваційної інфраструктури, інформаційного забезпечення та підготовки кадрів.

Список використаних джерел

1. Рекомендації парламентських слухань «Національна інноваційна система України: проблеми формування та реалізації» // Відомості Верховної Ради. – 2007. – № 46. – ст. 525.
2. Василенко В. О. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. [вид. 3-тє, вип. та доп.] / В. О. Василенко, В. Г. Шматько. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 440 с.

Тема 1.

Державна фінансова підтримка агропідприємств

3. Завадський Й. С. Менеджмент: в 3 т. / Й. С. Завадський. – 3-вид., доп. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2003. – Т. 2. – 640 с.

УДК 338.434.

ПРОБЛЕМИ БЮДЖЕТНОГО ФІНАНСУВАННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

С.В. Кравчук, молодший науковий співробітник ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»

Ефективність сільськогосподарської діяльності у галузі пов'язана з оптимальним поєднанням особливостей ведення сільськогосподарської діяльності на землі та загальноприйнятими економічними законами ведення бізнесу. Враховуючи специфічність господарювання в аграрному секторі, держава повинна та має втручатися у діяльність господарств для запобігання зловживань у використанні природних ресурсів та сприяти залученню у процес виробництва максимальної кількості трудових ресурсів, з врахуванням економічного ефекту діяльності господарства.

Враховуючи дані особливості, доцільно розвивати та вдосконалювати розміщення територіального виробництва сільськогосподарських культур з ефективним поєднанням всіх наявних природних, економічних та трудових ресурсів на території місцезнаходження господарства.

Розвиток територіального виробництва сільськогосподарської продукції залежить від багатьох об'єктивних факторів, основними з яких є: природно-кліматичні, економічні, трудові ресурси та ін.

Одним з найважливіших є природно-кліматичний фактор, який включає типи ґрунтів, температурний режим, кількість опадів, що найістотніше впливає на розміщення сільськогосподарських культур і спеціалізацію виробництва. Результатом такого впливу є формування на території окремих держав, у тому числі й в Україні, природних зон, які спеціалізуються на виробництві певних видів продукції. Територіальна спеціалізація значною мі-

Тема 3.

Проблеми малого агробізнесу в сучасних умовах господарювання

- слугить засобом оцінки результатів виконання управлінських рішень та аналізу діяльності загалом.

Підводячи підсумки, зазначимо, що діяльність агроформувань супроводжується впливом безлічі негативних зовнішніх чинників, тому створення системи внутрішньої звітності, в їх розумінні, - це додаткові втрати часу та коштів. Проте затрати на формування управлінської звітності однозначно себе оправдовують, так як її використання дозволяє максимізувати результативність діяльності та конкурентоспроможність підприємства, обійти ризики господарювання, знизити рівень витрат та мобілізувати приховані ресурси.

ЗМІСТ

Тема 1. Державна фінансова підтримка агропідприємств.....	3
<i>А.П. Адаменко</i> ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ЗАХИСТ ЗЕМЕЛЬНОЇ СКЛАДОВОЇ НАЦІОНАЛЬНОГО БАГАТСТВА.....	3
<i>Банацька М.О.</i> ДО ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСУВАННЯ ГАЛУЗІ ТВАРИННИЦТВА УКРАЇНИ.....	5
<i>С.Л. Ганначенко</i> ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ АГРОПРОДОВОЛЬСТВОМ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	6
<i>С.І. Голик</i> АНАЛІЗ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ЗЕРНОВОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ	9
<i>М. Д. Гилка</i> ТЕНДЕНЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ.....	12
<i>О.М. Коваль</i> РОЗВИТОК БЮДЖЕТНОГО ФІНАНСУВАННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ.....	17
<i>С. М. Ковальов</i> РОЗВИТОК ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА У СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	20
<i>М.Ю. Коденська</i> ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ У СФЕРІ ЦУКРОВОБУРЯКОВОГО ВИРОБНИЦТВА	23

<i>М. Ю. Кожем'якіна</i> ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ І ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ	32
<i>М.І.Кісіть</i> СТРАТЕГІЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА	34
<i>А.О. Князевич О.М. Богатирьова</i> РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОЇ СФЕРИ	38
<i>С.В. Кравчук</i> ПРОБЛЕМИ БЮДЖЕТНОГО ФІНАНСУВАННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ.....	41
<i>М.М. Могилова</i> РЕФОРМУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ В КОНТЕКСТІ ПОДАТКОВОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ	44
<i>И. Г. Онищенко</i> ГОСУДАРСТВЕННАЯ ФИНАНСОВАЯ ПОДДЕРЖКА ПРЕДПРИЯТИЙ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЭКОНОМИКИ КАК МЕХАНИЗМ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ПРОДОВОЛЬСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ СТРАНЫ ..	46
<i>К. О. Прокопенко</i> ВПЛИВ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ НА ФІНАНСОВИЙ СТАН АГРАРНИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ	48
<i>О. М. Романіка</i> ДО ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМ- КИ ПРИДБАННЯ ТЕХНІКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАР- СЬКИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ БУКОВИНИ	51

<i>О. В. Сидоренко</i> БІРЖОВІ РИНКИ В УМОВАХ СВІТОВОЇ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ: ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ	55
<i>В.В. Скрипниченко</i> ДЕРАЖАВНА ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА, ЯК ГАРАНТ МІНІМІЗАЦІЇ РИЗИКІВ АГРОПІДПРИЄМСТВ ПРИ ПІДТРИМЦІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ.....	58
<i>Н.П.Стецюра</i> ТРАНСФОРМАЦІЯ ВІДНОСИН ВЛАСНОСТІ У СВІТЛІ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ.....	61
<i>О.О. Томілін</i> ФОРМИ МІЖГАЛУЗЕВИХ ВІДНОСИН В АГРОПРОМИСЛОВІЙ СФЕРІ.....	65
<i>А. С.Шолойко</i> ДО ПИТАННЯ КЛАСИФІКАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ.....	68
Тема 2. Управління фінансами підприємств агробізнесу.....	71
<i>С.О. Гуткевич</i> ВПЛИВ ФУНКЦІЙ ПРИБУТКУ НА ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПРОЦЕС	71
<i>Т.А. Дякова</i> СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ФАКТОРИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	75
<i>А.В. Єрмсєва</i> ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КАТЕГОРІЇ “ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ АГРАРНОЇ НАУКИ”	77

<i>В.М. Заяць</i> ОЦІНКА ЧАСТКОВИХ ПРАВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРИЙНЯТТЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ ФІНАНСОВИХ РІШЕНЬ НА РИНКУ ЗЕМЛІ.....	85
<i>Ю. В. Кернасюк</i> АДАПТИВНО-ЕКСПЕРТНІ МОДЕЛІ СИСТЕМ ПРОГНОЗУВАННЯ ВИТРАТ ТА ПРИЙНЯТТЯ ЕКОНОМІЧНИХ РІШЕНЬ В УПРАВЛІННІ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ АГРОПІДПРИЄМСТВ ..	87
<i>О.В. Коваленко</i> ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ	89
<i>М. Д. Корінько</i> ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ	93
<i>О.В. Кравчук</i> ДО ПИТАНЬ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СТРАХУВАННЯ	95
<i>Л.В. Лазоренко</i> МЕТОДИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	99
<i>С.О. Гуткевич О.М. Липовський</i> ВИБІР ОБ'ЄКТА ІНВЕСТУВАННЯ.....	101
<i>Є.Ю. Лісовий</i> МЕТОДИКА ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА.....	103
<i>Л.І. Маніліч</i> ЮРИДИЧНІ АСПЕКТИ ЗАХИСТУ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	107
<i>С.А. Навроцький</i> МЕТОДИКА РОЗРАХУНКУ ЕКОНОМІЧНО ОБГРУНТОВАНИХ ТАРИФІВ ПО СТРАХУВАННЮ УРОЖАЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР ...	111
<i>І.В. Охріменко</i> РОЗРОБКА ПЛАНУ НАДЗВИЧАЙНИХ ЗАХОДІВ ТА СТРАТЕГІЙ ФІНАНСОВОГО ОЗДОРОВЛЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА.....	114
<i>Т. П. Панюк</i> ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ РИНКУ ПРАЦІ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	117
<i>М. А. Проданчук</i> ОБЛІК ВИТРАТ ТА КАЛЬКУЛЮВАННЯ НОРМАТИВНОЇ СОБІВАРТОСТІ	119
<i>О. Є. Чорна</i> МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ.....	123
Тема 3. Проблеми малого агробізнесу в сучасних умовах господарювання.....	127
<i>Л. А. Андросюк</i> УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ НА МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	127
<i>Р. П. Саблук В. В. Сидоренко</i> МАЛІ ПІДПРИЄМСТВА У КОНСАЛТИНГОВОМУ БІЗНЕСІ	129
<i>Л.А. Суліменко</i> ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ.....	131

<i>М.М. Кропивко</i> СУЧАСНІ ПІДХОДИ ЩОДО ПЛАНУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛИХ І СЕРЕДНІХ ПІДПРИЄМСТВ АГРОБІЗНЕСУ	136
<i>О. В. Фраєр</i> АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНТЕГРОВАНИХ СТРУКТУР В АГРОСЕКТОРІ УКРАЇНИ.....	140
<i>І.С. Чухно</i> РОЛЬ УПРАВЛІНСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ В АГРОФОРМУВАННЯХ.....	144

Наукове видання

Матеріали III науково-практичної конференції
(у заочній формі)

«ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ»

Редактор: *М.О. Банашька, О.В. Кравчук, І.С. Чухно*
Технічний редактор: *А.М. Артеменко*
Комп'ютерна верстка *Д.С. Сушко*

Підп. до друку 11. 04.2012. Формат 60x84 ¹/₁₆. Папір офсетний.
Ум. друк. арк. 9,75. Обл.-вид. арк. 6,6. Тираж 80. пр. Зам. 68.

Видання та друк – Національний науковий центр
“Інститут аграрної економіки”
03680, м.Київ, вул. Героїв оборони, 10

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №2065 від 18.01.2005 р.